

Januška Gostenčnik

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

januska.gostencnik@zrc-sazu.si

Istrsko narečje se sinhrono uvršča v primorsko narečno skupino, deli se na dve podnarečji, in sicer na rižansko (severno) in šavrinsko (južno) podnarečje. Diahrono se uvršča v dolensko skupino južnih narečij. Predstavljen bo položaj istrskega narečja znotraj dolenske skupine, izpostavljene bodo zlasti razlike med obema podnarečjema. Rižansko podnarečje, ki leži južno in jugovzhodno od Trsta, Tine Logar v glasovnem pogledu opredeljuje kot notranjskega z nekaj maloštevilnimi inovacijami. V primerjavi s šavrinskim podnarečjem je bolj arhaično, ohranja se enoglasniško-dvoglasniški sistem. Šavrinskemu podnarečju, ki se govori na ozemlju južno od črte Koper–Kubed–Zazid, Tine Logar prav tako pripisuje notranjsko osnovo, vendar zanj velja večja stopnja inovativnosti (izkazuje enoglasniški sistem), nanj pa naj bi bistveno vplivali tudi sosednji hrvaški govori. Glavne glasoslovne razlike med obema podnarečjema bodo prikazane na konkretnem narečnem gradivu, in sicer za rižansko podnarečje iz govora kraja Plavje (SLA T115), za šavrinsko podnarečje pa iz govora kraja Pomjan (SLA T123, OLA T011). Referat bo predstavljen v okviru Ciljnega raziskovalnega programa *Raziskovanje ogroženih narečij v slovenskem jezikovnem prostoru (Brest z okolico, Savudrija z okolico, Porabje, Nadiške in Terske doline)* (<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/raziskovanje-ogrozenih-narecij-v-slovenskem-jezikovnem-prostoru>).